

Lesné bezstavovce

Bezstavovce – živočíchy, ktoré nemajú vnútornú kostru.

1. Mäkkýše

Slimák pásikavý

- jeho telo sa skladá zo svalnatej nohy, hlavy, v ktorej je ústny otvor s drsným jazýčkom, oči na dlhých tykadlách, krátke tykadlá na čuchanie a hmatanie
- telo chráni špirálovitá schránka – ulita, v nepriaznivých podmienkach sa uzatvorí viečkom
- živí sa rastlinami a hubami

Slizniak veľký

- nemá ulitu, v nebezpečenstve sa zahrabáva pod lístie alebo do štrbín
- jeho telo chráni hustý sliz
- na jar kladie do pôdy vajíčka, mláďatá sú potravou napr. pre chrobáky a vtáky

Slizniak karpatský

- má modrú farbu
- žije pod kôrou stromov

2. Obrúčkavce

Dážďovka zemná

- telo sa skladá z článkov – obrúček, na každom článku sú štyri páry štetín
- v prednej časti je ústny otvor
- opasok obsahuje vajíčka, vylučuje sliz (navlhčuje pokožku, pohyb v pôde, spevňuje vyryté chodbičky, obaluje vajíčka)
- živí sa zvyškami rastlín
- podporuje tvorbu humusu
- prevzdušňuje pôdu

Iné lesné bezstavovce

3. Člankonožce

Pavúkovce

Križiak obyčajný

- jeho telo tvorí hlavohruď a bruško spojené tenkou stopkou
- na hlavohrudi má: osem očí, ústne orgány s klepietkami a hmatadlami, štyri páry článkovaných končatín (posledný pár zakončený hrebienkovými pazúrikmi), snovacie bradavice
- inštinkt – tkanie siete
- živí sa hmyzom, ktorý usmrťí jedom z jedovej žľazy v ústnych orgánoch, obalí ho vláknom, vpustí tráviace šťavy a obsah vycicia

Kliešť obyčajný

- žije na okraji lesov v kroch a tráve, má podobnú stavbu tela ako križiak
- samička sa živí krvou hostiteľa, samček rastlinnými šťavami
- samička sa prichytí prvým párom končatín, ústnymi orgánmi prepichne kožu a cicie krv
- je vonkajší parazit, na človeka prenáša nakažlivé choroby napr. boreliózu, v súčasnosti je možné očkovanie

Hmyz

Stavba tela:

1. **hlava** – zložené oči, dva páry tykadiel, ústne orgány
2. **hrud'** – 3 páry končatín, 2 páry krídel
3. **bruško**

Mravec lesný

- mraveniská - veľké spoločenstvá mravcov
- sú v ňom bezkrídle robotnice, okrídlené samččky a samičky
- robotnice sú neplodné, vyhľadávajú potravu, dohliadajú na vajíčka, starajú sa o larvy
- živia sa malými bezstavovcami a rastlinami
- spolunažívajú v symbióze s voškami

Lykožrút smrekový

- žije pod kôrou stromov
- pri premnožení je nebezpečný, lebo napáda zdravé stromy

Iné druhy hmyzu:

- mníška obyčajná (húsenice sa živia ihličím smreka a borovice)
- lumok veľký (znáša vajíčka do larvy hmyzu žijúceho pod kôrou)
- húseničiar (živí sa húsenicami)
- svietivka svätojánska (má na brušku svetielkujúce orgány, živí sa drobným hmyzom)
- fúzač veľký (žije v dubových lesoch)
- roháč obyčajný (naš najväčší chrobák, žije v dubových lesoch)

DROBNÉ LESNÉ ŽIVOČÍCHY

- žijú pod listami, kameňmi, v pôde, kôre odumierajúcich stromov
- väčšinou sa živia rozkladajúcimi sa zvyškami – podporujú tvorbu humusu
- veľa z nich má článkované telo – mnohonôžky, stonožky, chvostoskoky, žižiavky
- **Žižiavka** – má pancier, žije vo vlhkom prostredí, dýcha žiabrami
- **Mnohonôžky** – okrúhle článkované telo, na každom článku 2 páry končatín
- **Zvinavec** – v prípade nebezpečenstva sa dokáže zvinúť
- **Stonožka** – je dravá (živí sa chrobákmi, dážďovkami), žije pod kameňmi, v škárach
- **Chvostoskok** – skáče odrazom pomocou vidlice na brušku